

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

**Ғылыми кеңесінің төрағасы,
ҚарМТУ ректоры**

_____ **Ғазалиев А.М.**

«___» _____ **20__ ж.**

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ShRKE 4307 «Шикізат ресурстарымен қамтамасыз ету» пәні

AZh 33 «Аршықтарды жобалау» модулі

5B070700 –«Тау-кен ісі» мамандығы

«Тау-кен» факультеті

«Пайдалы кенорындарын қазып өндіру» кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген:
аға оқытушы Жүніс Г.М.

«Пайдалы кенорнындарын қазып өндіру» кафедрасының отырысында
талқыланған

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Исабек Т.К. « _____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Тау – кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төраға _____ Такибаева А.Т. « _____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Оқытушы туралы мәліметтер және қатынас ақпараты

«Пайдалы кенорнындарын қазып өндіру» кафедрасының аға оқытушысы:
Жүніс Г.М.

ПКОҚӨ кафедрасы ҚарМТУ-дың 2-ші корпусында орналасқан
(Бейбітшілік бульвары, 56), аудитория 308, байланыс телефоны 56 - 26 - 19

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабак түрі					СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағаттарының саны			
			дәріс	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
7	3	2	15	15	-	30	60	30	90	Емтихан

Пән сипаттамасы

«Шикізат ресурстарымен қамтамасыз ету» пәні «Тау-кен ісі» мамандығы бойынша кәсіптік пәндер циклының құрама бөлігі және тандау компонентіне кіреді.

Пән мақсаты

Студент тау-кен саласындағы ашық тау-кен әдісімен пайдалы қазылымды қазудың шикізат базасы, оның даму келешегі және ірі кәсіпорындар; ғылыми зерттеудің негізгі бағыттары жайлы білімді алу керек.

Пән міндеттері

Тау–кен кәсіпорын саласындағы пайдалы қазылымды ашық әдіспен қазып алуда қазіргі замануи жағдайы және келешекте дамуының теориялық және практикалық білімді меңгеруге; қазып алу тәсілдерін дұрыс таңдауда және дәлелдеуде ғылыми әдістерді және инженерлік шешімдерді талдауға үйрету, және пайдалы қазылым кенорнындарын пайдалануда оларды жүзеге асыру мақсатын алға қояды.

Пәнді оқыған кезде студент міндетті:

- тау кен саласында техникалық ілгерілеу дамуының бағытын, ҚР жеке аймақтарында болашақты оның дамуы туралы түсініктерге ие болу.
- халық шаруашылық саласында оның мәні; құрылымы және оны басқару; тау –кен кәсіпорындарындағы негізгі ғылыми зерттеулер бағыты және жобалық жұмыстарын білу керек;
- Нақты тау-кен геологиялық жағдайында тау-кен жұмыстарын жүргізу тәртібін және әдістерін анықтауды үйрену тиіс.
- Елде және шетелде пайдалы қазылымды ашық әдіспен қазу жағдайы және даму болашағын талдау туралы білімді игеру керек.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: «Геологиялық пәндер», «Тау-кен өндірісінің негіздері», «Ашық тау-кен жұмыстарының процестері», «АТКЖ технологиясы».

Постреквизиттер

Студенттер «Шикізат ресурстарымен қамтамасыз ету» пәнін оқу кезінде алған білімдерін дипломдық жобаны (жұмысты) меңгеру барысында қабылданатын инженерлік шешімдердің тәжірибелік құндылығын және ақиқат дәрежесін арттыруда қолданады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлім атауы	Сабак түріне байланысты еңбек сыйымдылығы, сағ.			
	дәріс	практикалық	ОСӨЖ	СӨЖ
1	2	3	4	5
1 Пәннің мақсаты және мазмұны. Ашық тау-кен жұмыстарының ролі және орны. Ашық әдіспен қазудың артықшылығы және кемшілігі. Кенорынды геология өндіріс методологиялық бағалау.	3	3	6	6
2 Карьерлік қордың даму болашағы. ҚР аймағындағы кенорынды ашық әдіспен қазуды шолу. Ашық әдіспен көмірді өндіру стратегиясының қалыптасуының методологиясы және анализі.	3	3	6	6
3 Қазақстанның темір руда өндірісі. Қазақстанның түсті металлургиясы. Қостанайдағы руда аймағының даму келешегі. Рудалы Орталық Қазақстан аймағының карьерлік қоры.	3	3	6	6
4. Мыс порфилі Қоңырат кенорыны. Темір рудалы Соколов-Сарыбай кенорыны	3	3	6	6
5 Шығыс Қазақстандағы пайдалы қазылым кенорындарының даму келешегі. Кенорынды кешенді бағалау және техникалық шешімі. Кенорынды бағалауды анықтайтын факторлары, олардың сипаттамалары және интегралді бағалауға әсері.	3	3	6	6
Барлығы	15	15	30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

1. Көмір, қара және түсті металдар, құрылыс материалдары: сәйкес салаларындағы шикізат базасы жайлы рефераттарды талқылау.
2. Тау-кен қазу өнеркәсіптеріндегі замануи жағдай және даму келешегі жайлы рефераттарды талқылау.
3. Жобалы шешімдерді үйрену және мысалдарды сараптау.
4. Тау-кен кәсіпорындарының нақты жобаларын үйрену.
5. Карьердің өндірістік қуатын есептеу.
6. Қайта өндіру кәсіпорындарының бастапқы тау-кен массасын және дайын өнім шығысын есептеу.
7. Тау-кен планымен жұмыс, олар арқылы қазу қазбаларын анықтау, план бойынша тілмелерді жасау.

СӨЖ –ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

1. Көмірді ашық тәсілмен қазудың негізгі кенорындары. Даму келешегі.
2. Кеніштерді ашу, қазу жүйесі және кешенді механизация құрылымы.
3. Темір рудалы өнеркәсіптің шикізат базасы. Заманауи жағдайы және даму келешегі.
4. Жеке карьерлердегі ашу тәсілдер, қазу жүйелер және кешенді жабдықтарды қолдану ерекшелігі.
5. Марганец рудалы өнеркәсіп. Замануи жағдайы және даму келешегі.
6. Түрлі түсті металлургиясының шикізат базасы. Замануи жағдайы және даму келешегі.
7. Шетелде руданы қазудың дамуы.
8. Салалардағы ғылыми зерттеулер және жобалық жұмыстар.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты және мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтылығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Бал л
СӨЖ тапсырмасын орындау	Теориялық білімді бекіту	1-4,6	4 апта	Ағымдағы	6,13 апта	10
ОСӨЖ тапсырмасын орындау	Аналитикалық және түсіну қабілеттілігін дамыту	1-4,7	2 апта	Ағымдағы	3,5,7,9,11, 14 апта	10
Аралық бақылау (тестілеу)	Білімін тексеру	Сабақтың өткен тақырыптары на сәйкес	1сағ.	тестілеу	7,14 апта	20

Тәжірибелік жұмысты орындау	Түсіну қабілеттілігін дамыту тексеру	1-4,7	1 сағ.		2,4,6,10,13,15апта	20
Емтихан	Білімді кешенді тексеру			жазбаша	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

Пәнді оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:

1. Сабаққа кешікпей келуді.
2. Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
3. Тәжерибелік жұмысты уақытында орындауды.
4. Рефератты дайындау және тапсыруды.
5. Оқу үдірісіне белсенді қатысуды.
6. СӨЖ бойынша үй жұмысын дәл уақытында дайындауды.
7. Оқытушыға және топтас студентке шыдамды, ашық, шың көңілді, тілектес болуды.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Даукеев С.Ж., и др. Глубинно строение и минеральные ресурсы Казахстана. Алматы изд. «Комплекс», 2002.
2. Сапаков Е.А. Современная технология открытых горных работ на карьерах. Монография. Алматы, 2006
3. Аюров В.Д. Мировой рынок природных ресурсов. М: изд. МГГУ, 2002.
4. Орлов И.В. Геология СССР, том 20. М: «Недра» изд. 1989.

Қосымша әдебиет тізімі

5. Щадов В.М. Анализ и методология формирования стратегий открытой угледобычим. М. изд. МГГУ, 2005
6. Томаков П.И., Манкевич В.В. Открытая разработка угольных и рудных месторождений. -М: изд. МГГУ, 1995
7. Материалы производственных практик

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ShRKE 4307 «Шикізат ресурстарымен қамтамасыз ету» пәні

AZh 33 «Аршықтарды жобалау» модулі

«__»____20__ ж. № __ мемк. баспа лиц.

Баспаға __20__ ж. қол қойылды. Пішіні 60 x 90/16. Таралымы __ дана
Көлемі ____ оқу бас.п. № ____ тапсырыс. Бағасы келісілген

100027, ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56